

Prečo pavúk nemá domov

tradičná africká rozprávka

Každý vie, že pavúk nežije vo vlastnom hniezde ako ostatné zvieratá, ale v našich domovoch. Lenže málokto vie, prečo to tak je. Kedysi žil pavúk v drevenici v jednej dedine. Potom však prišlo strašné sucho, jedlo bolo deň čo deň vzácnejšie a pavúk bol každým dňom hladnejší. Až si jedného dňa uplietol košík na chrbát a tajne vnikol do starostovho domu. Ukradol mu zemiaky a dal si ich do košíka. Keď pri odchode prechádzal dverami, začal sa sťažovať: „Ja som taký chudák, musím si so sebou nosiť všetky svoje veci!“ Každý deň urobil to isté, až si raz starosta pomyslel: „Každý deň do môjho domu vchádza a zase z neho vychádza pavúk a postupne mi miznú zemiaky. Ak príde ešte raz...“ Pavúk prišiel znova a muž ho zastavil: „Ukáž mi, čo máš v košíku!“ „Ale, len pár drobností, nič zaujímavé,“ odpovedal pavúk. Starosta sa do košíka pozrel a videl svoje zemiaky. Potom pavúka vyhnal raz navždy z dediny preč, a pavúk tak stratil svoj domov.

Páv a žeriav

bájka od Ezopa

Bol raz jeden páv s chvostom takým krásnym, že udivoval každého, kto ho uvidel. Páv o sebe dobre vedel, aký je pekný, a každý deň zašiel za žeriavom a naparoval sa: „Nemyslíš si, že je môj chvost úchvatný? Videl si niekedy také žiarivé farby?“ „Máš pravdu!“ odpovedal žeriav. „Aká škoda, že tvoje perá sú také obyčajné,“ provokoval páv, ale žeriav odvetil: „Mne to neprekáža.“ „No, ak si s tým spokojný,“ povedal na to páv, rozťahol chvost do vejára a odkráčal. Jedného dňa zase prišiel páv za žeriavom, rozťahol chvost a spustil: „Stavím sa, že mi chceš povedať, aký som očarujúci!“

Žeriav už mal dosť toho jeho naparovania, a tak povedal: „Možno si očarujúci, ale tvoje perá sú na lietanie príliš slabé, zato ja, s mojím obyčajným, ale silným perím, môžem vzlietnuť do oblakov a pozdraviť slnko. Zbohom!“

S tými slovami sa zdvihol, odletel a zmizol za obzorom. Páv stiahol chvost a od toho dňa už s vystatovaním nikdy nikoho neobťažoval.

O zrodení štyroch ročných období

grécky mýtus

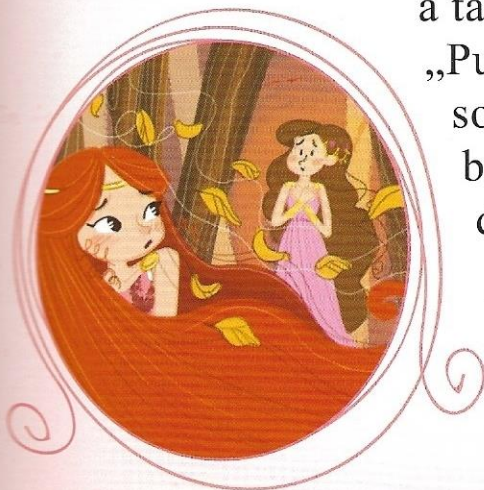
Pred dávnymi časmi, keď ešte ročné obdobia neexistovali, kvety a plody vďaka bohyni plodnosti Demeter pokrývali zem po celý rok. Raz ráno jej krásna dcéra Persefona oznámila: „Mama, idem do lesa natrhať nejaké kvety.“ Slnko už pomaly zapadalo a Persefona sa stále nevracala. Vydesená Demeter ju začala všade hľadať. „Videli ste moju dcéru?“ pýtala sa zúfalo každého, koho stretla. Nakoniec jej sova prezradila: „Uniesol ju boh podsvetia Hádes, pretože sa do nej zamiloval.“

Demeter požiadala o pomoc svojho brata Dia, ktorý však odmietol zakročiť. A tak rozzúrená bohyňa vyhlásila: „Odteraz nebude zem plodiť žiadne kvety ani plody a ľudia a zvieratá budú hladovať.“ To však Zeus nemohol dovoliť,

a tak prikázal Hádrovi, aby Persefonu pustil.

„Pustím ju pod podmienkou, že každý rok stráví so mnou v podsvetí šesť mesiacov,“ odpovedal boh. Keď Demeter konečne opäť privítala svoju dcéru, bola taká šťastná, že stvorila jarne puky a potom letné kvety. O šesť mesiacov neskôr sa muselo dievča vrátiť za Hádom, a preto bohyňa zaviedla jeseň a potom zimu. A tak sa zrodili štyri ročné obdobia.

Ako sa žaby dožadovali kráľa

bájka od J. de La Fontaina

V pokojnom a čistom rybníčku žila skupina žiab šťastne a mierumilovne, pretože mali veľa šťavnatého hmyzu na raňajky, obed aj večeru. Navyše v tejto časti lesa neboli žiadne líšky a hady, ktorých by sa museli žaby báť a ktoré by ich chceli zožrať. Žili si dobre, dokonca až príliš dobre!

A tak sa začali sťažovať Diovi. Spočiatku sa sťažovali len cez deň, ale neskôr sa začali sťažovať aj v noci.

A nikdy neprestali. „Kva, kva, pán Zeus, my sa strašne nudíme! Mohol by si nám sem zoslať kráľa? Musí byť pekný, mužný a múdry a musí byť neskonale odvážny.“

Aby ich Zeus umlčal, zoslal im z neba prvú vec, ktorá mu prišla pod ruky: starú drevenú kladu, ktorú nemal kam dať. Čľap! Klada pristála v rybníčku, špliechala a špliechala,

až sa jej žaby zľakli a utiekli sa schovať do trstia. Onedlho odvážnejšie žaby vyliezli a skočili ku klade a dotkli sa jej. Keď videli, že sa im nič nestalo, pridali sa k nim aj ostatné žaby a všetky spoločne kladu obklopili, a dokonca na ňu aj vyliezli. „Sláva kráľovi! Buď pozdravený kráľ!“ volali žaby a na oslavu usporiadali ohňostroj.

Lenže kráľ nerobil nič iné, než že len v tichosti plával, a tak sa žaby začali nudiť a zase trápili Dia: „Kva, kva, pán Zeus, my sa tak strašne nudíme! Prečo nám nezošleš kráľa, ktorý sa správa viac ako kráľ? Musí byť bystrý, zdatný a plavovlasý, tučný alebo chudý, to je jedno, hlavne nech je živý a čulý!“ Zeus, ktorý už to nemohol vydržať, sa rozzúrila: „Tu máte kráľa, ktorého si zaslúžite!“ A poslal im na zem žeriava, ktorý už päť dní nejedol a začal hltat' žaby jednu po druhej ako lupienky. Keď bol žeriav plný a spokojný, umyl si zobák a nohy a odletel preč. Preživšie žaby si vydýchli a vyliezli

zo svojich úkrytov. „Kva, kva, pán Zeus, aká radosť! Aká krásna je nuda, aká zábava to je! Uvidíš, odteraz už nebudeš počuť žiadne sťažnosti, budeš počuť iba smiech, ticho a ševlenie vetra!“ Žaby svoj sľub dodržali a Zeus konečne mohol zase pokojne žiť.

O psovi a kosti

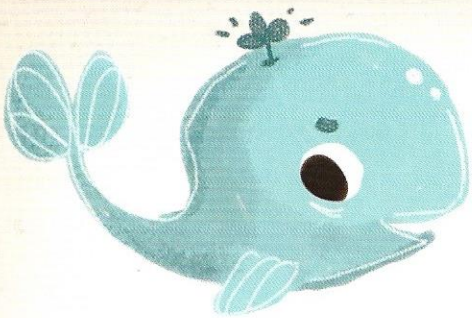
bájka od Ezopa

Mäsiar zakričal: „Vrát' mi moju kosť!“ a bežal pred svoj obchod. Čierny pes utekal s kosťou v tlahe. „Ja ho chytím!“ povedal pekár a zahodil na zem zásteru. „Veď on sa naučí, kradnúť mi pečivo!“ Do čela skupiny sa pridala rybár, ktorý za rohom zabočil, skočil a chytil psa za chvost. Chvost mu však z rúk vyklzol a rybár spadol na zem. Mäsiar s pekárom spadli priamo na neho a pes utiekol do krovia. V lese stretol vlčicu. „Žiadam ťa, prosím, podel' sa o svoju kosť s mojimi vlčatami!“ úpenlivo prosila vlčica, ale pes sa ani nezastavil a bežal ďalej. Keď došiel k rieke, zazrel

v nej psa s kosťou, ktorá bola väčšia ako tá jeho. „Daj mi ju!“ zavrčal a ten druhý pes urobil to isté. Keď však otvoril papuľu, kosť spadla do rieky a prúd ju odniesol. Potom si pes pomyslel: 'Som poriadny hlupák! Bol to len môj odraz. Toto sa stáva tým, ktorí chcú priveľa!'

Jonáš a veľryba

biblický príbeh

Jedného dňa zveril Boh Jonášovi neľahké poslanie. „Chod' za občanmi Ninive,“ povedal, „a presvedč ich, aby sa kajali, pretože vykonali zlé veci.“ „To neurobím!“ odpovedal Jonáš, nastúpil na loď a odplával po mori. Potom Boh na zem zoslal obrovskú búrku a jeden z mužov na lodi sa spýtal: „Jonáš, bojíme sa o svoje životy, čo máme robiť?“ „Hod'te ma cez palubu!“ odpovedal Jonáš.

„Boh sa hnevá na mňa, nie na teba.“

A tak Jonáša hodili cez palubu, a keď plával a bojoval s vysokými vlnami, zazrel obrovskú veľrybiu čelúšť. Zviera ho prehltnulo a Jonáš v jeho bruchu prečkal tri dni

a tri noci a celý čas opakoval: „Odpusť mi, Pane, za to, že som neurobil, o čo si ma žiadal. Sľubujem, že odteraz už Ťa budem počúvať!“ Potom Boh Jonášovi odpustil a veľryba ho vysadila na súši. Jonáš išiel do Ninive a presviedčal obyvateľov, aby sa kajali za svoje chyby a žili poctivo.

O levovi a divom psovi

tradičná africká rozprávka

Raz sa lev spýtal divého psa: „Chceš vedieť, ktoré zviera je na savane najsilnejšie?“ „Ktoré?“ „Samozrejme, že som to ja!“ odpovedal lev. „Jedným skokom dokážem zraziť slona, leopardy strachom mňaukajú, sotva ma zbadajú, a keď zarevem, dokonca aj skaly sa trasú ako listy banánovníka!“ „To som teda veľmi ohromený!“ poznamenal pes.

„Vždy sa však nájde niekto, kto je silnejší, dokonca aj niekto silnejší, než si ty.“

„No, no, a kto by to asi tak bol?“ spýtal sa lev.

„Veľký čierny vták s dlhým zobákom,“

povedal pes. „Hahaha!

Ty rád vtipkuješ!“ smial sa lev a pokračoval v ceste.

Po chvíli zbadal pes lovca prezlečeného za čierneho vtáka, ako sa zakráda okolo.

„Tu je!“ pomyslel si a išiel po leva.

Lev nebojácne bežal za falošným vtákom, pripravený sa na neho vrhnúť, lenže lovec ho strelil šípom a zmizol v kroví. Poranený lev sa vliekol späť do svojho brloha, kde už na neho čakal pes. „Mal si pravdu,“ povedal. „Vždy sa nájde niekto silnejší!“

Sloní nos

rozprávka podľa R. Kiplinga

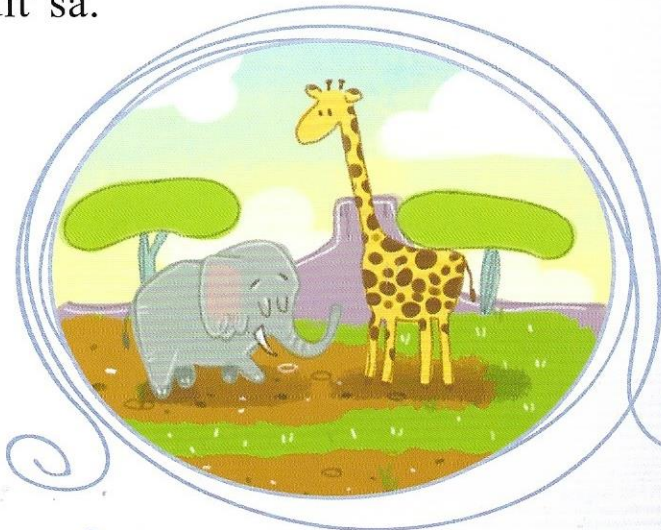
Pred dávnymi časmi, keď slony ešte nemali choboty, ale krátke malé nošteky, žilo strašne zvedavé sloníča, ktoré kládlo milióny otázok všetkým zvieratám na savane. Existovala však jedna otázka, na ktorú nedokázalo odpovedať žiadne zo zvierat:

„Čo je krokodíl?“ „Ak to chceš vedieť, choď k rieke Limpopo,“ povedal jedného dňa strýko plameniak. A tak sa malé sloníča rozlúčilo s rodičmi a šlo k rieke, kde postretlo velikánskeho krokodíla.

„Prepáčte, pane, čo je krokodíl?“ spýtalo sa. „Ja som krokodíl,“ odpovedal. „A dnes budem jesť slona!“ Zrazu sa prudko predklonil

a zahryzol sa slonovi do nosa. „Pusť!“ kričal slon a snažil sa ťahať a ťahať, až sa mu podarilo oslobodiť sa.

Utiekol, a keď sa vrátil domov, všetci sa ho pýtali, čo sa stalo s jeho nosom. Bol nejaký dlhý! Sloníča im rozprávalo o svojej nehode, a keď vyrástlo, jeho deti a deti ich detí mali rovnako dlhé nosy, ako bol jeho nos, a tak nosu začali hovoriť chobot.

Netopier a lasička

bájka od J. de la Fontaina

Netopier sa učil lietať a spadol priamo pred lasičkino hniezdo. Zviera vyskočilo a chytilo ho. „Aha, ty chytrák! Ty nevieš, že lasice rady chrúmu vtáky, ako si ty, predtým než idú spať?“ Otvorila tlamu a chcela ho zožrať.

„Prestaň!“ zakričal netopier.

„Nehanbíš sa za svoju neznalosť?”

Nie som vták, ale myš!“ Lasička sa potom pozrela na netopiera a zahanbila sa. „Vidíš na mne snád' nejaké perie, alebo dokonca zobák?“ pokračoval netopier. „Ja som vlastne...”

Lasička bola v rozpakoch a nevedela, čo má povedať, a tak netopiera pustila. O pár nocí neskôr zletel netopier zase pred lasičkino hniezdo. V okamihu ho lasička chytila a poriadne otvorila čeľuste: „Ak je na svete zviera, ktoré absolútne neznášam, je to myš!“ „Prestaň!“ kričal netopier. „O čom to tu hovoríš?

Vráť sa do školy a nauč sa rozpoznávať zvieratá! Či nevidíš, že som vták?”

„V-v-vták?“ jachtala lasička.

„Zaguľatená hlava, veľké krídla: vták! Už to chápeš?“ Zmätená lasička netopiera pustila, netopier odletel a pritom sa popod fúzy chichúňal.

